

Udviklingsstrategi for LAG Aabenraa 2007 – 2013

En strategi i led af Fødevareministeriets Landdistriktsprogram 2007 – 2013

INDHOLD

A. Formalia	- 2 -
B. Kontaktperson.....	- 2 -
C. Bilag	- 2 -
D. Redegørelse for udarbejdelse af lokal udviklingsstrategi og gennemførelse	- 2 -
D1. Inddragelse af medlemmer	- 2 -
D2. Inddragelse af det lokale liv	- 2 -
D3. Inddragelse af offentlige myndigheder.....	- 3 -
D4. Rolle/opgavefordeling mellem formanden/bestyrelsen/koordinatoren	- 3 -
E. Analyse af den nuværende situation i Aabenraa kommune med fokus på landdistriktsområderne	- 3 -
F. Strategi	- 7 -
F1. Overordnede målsætninger for den lokale aktionsgruppe.....	- 7 -
F2. Kvantificerede målsætninger.....	- 8 -
F3. Forventede aktiviteter.....	- 9 -
G. Yderligere målsætninger, som ikke søges medfinansieret under landdistriktsprogrammet. -	9
H. Budget og tidsplan.....	- 10 -
I. Eventuelle bemærkninger.....	- 10 -
J. Underskrifter	- 11 -

A. Formalia

- A1. LAG Aabenraa
A2. c/o Advokatgaarden, Ramsherred 7, 6200 Aabenraa
A3. Lokal Aktionsgruppe under landdistriktsprogrammet 2007 – 2013

B. Kontaktperson

- B1. Erik Steen Boe
B2. Stolligvej 14, 6200 Aabenraa
B3. 74 62 90 51
B4. advo@advogaarden.dk

C. Bilag

Ingen.

D. Redegørelse for udarbejdelse af lokal udviklingsstrategi og gennemførelse

Arbejdet med udviklingsstrategien for LAG Aabenraa har fundet sted fra den lokale aktionsgruppes stiftelse i juni 2007 til november 2007.

I oktober 2007 gennemførte bestyrelsen et strategiseminar, hvor man drøftede indsatsområder, visionsforslag og målsætninger. En arbejdsgruppe har efterfølgende samlet op på diskussionen og udarbejdet et udkast til en udviklingsstrategi.

D1. Inddragelse af medlemmer

Udkastet til udviklingsstrategien har efterfølgende været sendt i høring hos LAG'ens medlemmer i perioden... [Beskrivelse af videre forløb]

Fremadrettet vil LAG'ens medlemmer blive orienteret via elektroniske nyhedsbreve og aktionsgruppens hjemmeside på [www.lag-aabenraa.dk]. Aktionsgruppen tilstræber at afholde borgermøder i det omfang, de tematiske og økonomiske omstændigheder lægger op til det.

LAG Aabenraa erkender vigtigheden af, at være i tæt kontakt med sine medlemmer ikke mindst med henblik på løbende evaluering og justering af udviklingsstrategien frem til 2013.

D2. Inddragelse af det lokale liv

Som beskrevet ovenfor har processen med udviklingsstrategien også involveret det lokale liv. Endvidere er kommunens landdistriktspolitik, som der vil blive gjort rede for i det følgende afsnit, udsprunget af befolkningens ønsker til udvikling i landdistrikterne.

D3. Inddragelse af offentlige myndigheder

Da LAG Aabenraa blev stiftet, havde Aabenraa Kommune netop vedtaget sin landdistriktspolitik. Kommunens politik for landdistrikterne har tjent som inspiration for denne udviklingsstrategi – dels på grund af dens forankring i befolkningen, dels for at sikre sammenhængen mellem udviklingsstrategien og den kommunale politik på området.

Aabenraa Kommune har udpeget to byrådsmedlemmer til LAG-bestyrelsen, et tredje byrådsmedlem er valgt ind som repræsentant for erhvervslivet. Kommunens landdistriktskoordinator har været sparringspartner og midlertidig LAG-koordinator i aktionsgruppens første måneder.

Strategien er sendt til kommunen d. xx.yy.07, og blev formelt godkendt d. xx.yy.07 med følgende kommentar: [...]

Strategien er sendt til Region Syddanmark d. xx.yy.07, og blev formelt godkendt d. xx.yy.07 med følgende kommentar: [...]

D4. Rolle/opgavefordeling mellem formanden/bestyrelsen/koordinatoren

LAG Aabenraa har pr. d. 01.01.08 ansat en LAG-koordinator i en tidsbegrænset fuldtidsstilling. Kommunens landdistriktskoordinator har overdraget samtlige administrative opgaver til den nye LAG-koordinator. Dennes opgave indbefatter bl.a.:

- organisation af og indkaldelse til bestyrelsesmøder
- udfærdigelse af dagsordener og referatskrivning
- kontaktperson til ansøgere og projektholdere
- beskrivelse og indstilling af konkrete projekter
- tilsyn med og afregning af støttede projekter
- sekretariatsopgaver og koordination i øvrigt.
- formidling af projektideer, støttemuligheder samt LAG'ens øvrige virke.

Formanden er formelt kontaktperson for offentlige myndigheder og andre lokalgrupper. I praksis vil LAG-koordinatoren dog behandle rutinemæssige henvendelser med formandens bemyndigelse.

Bestyrelsen tager stilling til de aktuelle projektansøgninger. Efter eget skøn kan bestyrelsesmedlemmer indgå i arbejdsgrupper, holde oplæg til fremme af aktionsgruppens kendskab, samt understøtte koordinatoren i udvikling af projekter.

En mere detaljeret gennemgang af rolle- og opgavefordeling findes i aktionsgruppens vedtægter, bestyrelsens forretningsorden og koordinatorens stillingsbeskrivelse.

E. Analyse af den nuværende situation i Aabenraa kommune med fokus på landdistriktsområderne

Aabenraa Kommune har godt 60.000 indbyggere og et areal på 942 km². Geografisk er kommunen dermed landets 8. største, men kun den 25. største indbyggermæssigt. Heraf kan man udlede, at Aabenraa Kommune som helhed er tyndere befolket end landsgennemsnittet. 26.500, dvs. under halvdelen af kommunens befolkning bor i byerne Aabenraa, Rødekro og Padborg. Resten bor i kommunens landdistrikter.

E1. Fysiske rammer

Aabenraa kommune strækker sig fra Hovslund stationsby i nord til landegrænsen i syd. I øst ligger området ud til Aabenraa og Flensborg fjorde, hvor der er smukke natur- og attraktive bosætningsområder. Mod vest er der store vidder, der fortrinsvis er prægede af landbrugsvirksomhed og små lokalsamfund. Midt gennem kommunen forløber motorvejen E45, der sammen med jernbanelinien og hovedvejen 170 danner en transportkorridor.

Den lokale aktionsgruppes geografiske areal er dermed meget forskelligartet. På samme tid kan det varierede landskab både ses som en gevinst, men også som udfordring, idet de mindre attraktive arealer har tydeligt behov for udviklende og støttende aktiviteter.

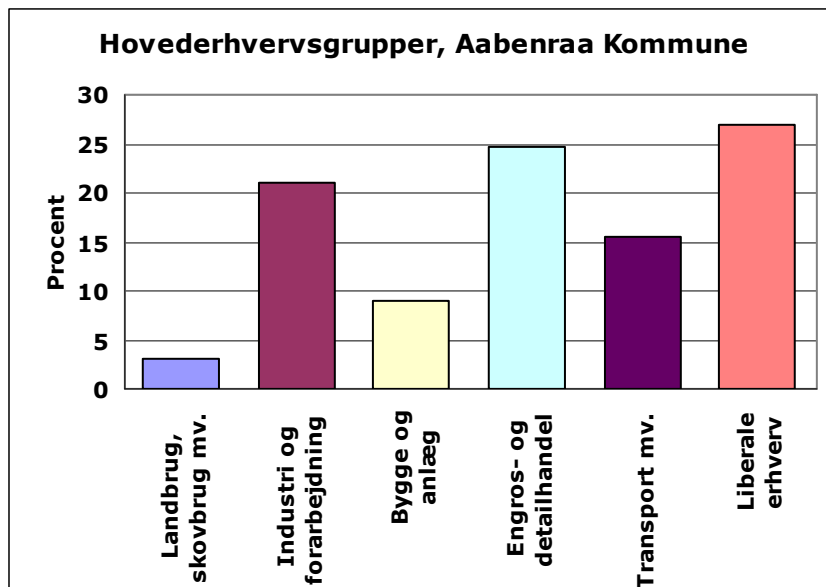
Der er generelt langt mellem arbejdspladser og servicefaciliteter i landdistrikterne. Men mens oplandet til byerne som regel har gode trafikale forbindelser til byerne, er fremkommelighed med offentlig transport en yderligere udfordring for landdistrikterne.

E2. Økonomiske rammer

Den overfor beskrevne transportkorridor præger kommunens rammer på alle områder.

Kortet nedenfor indeholder et fingerpeg om arbejdspladsernes fordeling i Aabenraa kommune. Omkring 67 % af kommunens arbejdspladser ligger i byerne Aabenraa, Padborg og Rødekro. Lægger man hertil arbejdspladserne i den førømtalte korridor, når man op på ca. 84 %. Med andre ord er kun ca. 16 % af kommunens arbejdspladser beliggende i de egentlige landdistrikter.

Omkring halvdelen af kommunens indbyggere er i arbejde. Heraf er knap 2.000 selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende ægtefæller, mens resten er ansatte i virksomheder og i det offentlige. Der er en varieret erhvervsstruktur i området med mange ansatte inden for liberale erhverv, transport, handel, industri og landbrug. To af de helt store grupper, liberale erhverv, industri og transport, er imidlertid koncentreret i kommunens byer.

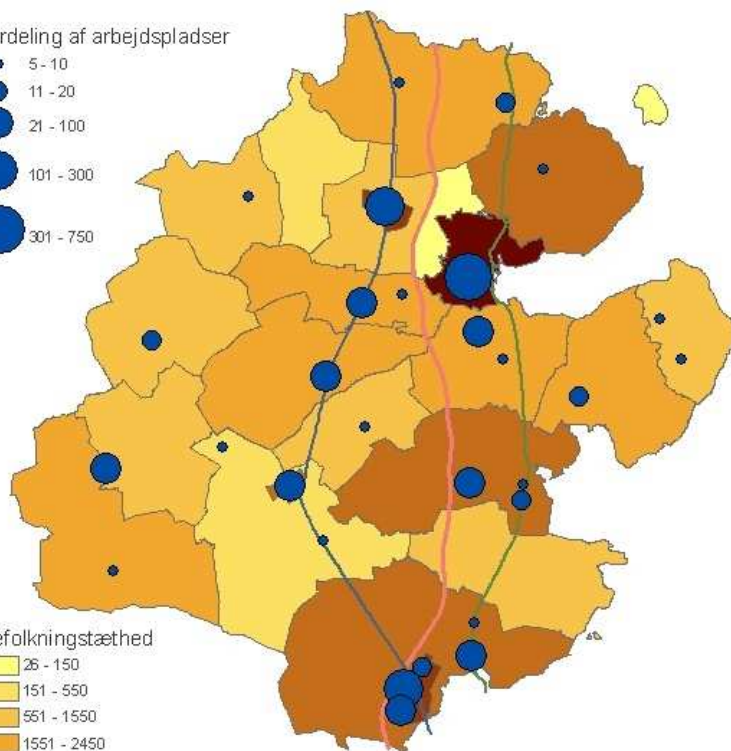
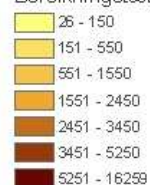
Kilde: Det Centrale Virksomhedsregister

Der mangler med andre ord arbejdspladser og virksomheder i landdistrikterne. I forbindelse med høringen af kommunens landdistriktspolitik har selv lokalsamfund i bynære landdistrikter ytret ønske om erhvervsudvikling i deres områder.

Fordeling af arbejdspladser

Befolkningsstæthed

Kort 1 Fordeling af arbejdspladser

3. Sociokulturelle rammer

Det er iøjnefaldende, at landdistriktsområdet vest for motorvejen generelt er tyndere befolket end østpå. Endvidere regnes der med en befolkningsnedgang i områderne af gammel Bov og Lundtoft kommuner, således området udenfor den nord-sydgående korridor langs motorvejen E45 reelt vil opleve en nedgang i befolkningsantallet.

Befolkningsprognosen for hele kommunen viser en svag stigning i bruttoantallet, falder gruppen med de arbejdsdygtige indbyggere med 5 % over de næste 10 år.

År	Bef. i alt	%	17-64	%
2006	59.974	100,00	37.213	100,00
2007	60.211	100,40	37.188	99,93
2008	60.387	100,69	37.095	99,68
2009	60.479	100,84	36.957	99,31
2010	60.613	101,07	36.788	98,86
2011	60.672	101,16	36.573	98,28
2012	60.741	101,28	36.347	97,67
2013	60.773	101,33	36.046	96,86
2014	60.815	101,40	35.769	96,12
2015	60.844	101,45	35.579	95,61
2016	60.811	101,40	35.392	95,11
2017	60.813	101,40	35.150	94,46
2018	60.825	101,42	35.010	94,08

Tabel 1. Befolkningsprognose for Aabenraa Kommune

Som et regionalt særpræg er der i LAG'ens område en stærk repræsentation af det tyske mindretal med egne skoler og kulturinstitutioner. Især i de mindre lokalsamfund er danske og tyske skoler og foreninger over de seneste år begyndt at se hinanden som supplement og samarbejdspartner frem for som konkurrenter.

Generelt er der et aktivt fritids- og foreningsliv i lokalområderne. I lokalbefolkningen er man interesseret i at bakke op om arrangementer, men mange foreninger har ikke ressourcer til at påtage sig opgaver, der ligger udenfor foreningens egentlige formål. Dermed kan det til tider knibe med at drive og udvikle de anlæg og faciliteter, som kommunen kun i begrænset omfang eller slet ikke giver tilskud til.

E4. Nuancering af landdistrikter

Aabenraa Kommunes landdistriktspolitik nævner to landdistriktsområder under hensyntagen til befolkningstæthed og fordeling af arbejdspladser. Langs motorvejen mellem Aabenraa og Padborg er der et område, der er meget eftertragtet af erhvervslivet. Et stykke derfra, især mod øst, er der naturskønne områder, der er attraktive bosætningsområder. Disse arealer bliver i landdistriktspolitikken nævnt som bynære landdistrikter, som i nogle tilfælde kun har behov en indsats på enkelte områder. Arealet uden for omtalte korridor, altså den del af kommunen, der er tyndest befolket og med færrest arbejdspladser, kræver derfor efter Kommunens vurdering særlig opmærksomhed og ofte en helhedsorienteret indsats.

E5. SWOT

<p>Stærke sider</p> <ul style="list-style-type: none"> • Placering i Europa og grænseregionen • Transportcenter • Udviklingsparker og erhvervsservice • Fin og mangfoldig natur • Landbrug/skovbrug står stærk ift. nabokommuner • God og fleksibel arbejdskraft • God base for foreningsliv 	<p>Svage sider</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udkantsområde nationalt • Mangel på højere uddannelsesinstitutioner • Relativ højere ledighed blandt kvinder og ældre • Manglende tiltrækning af højtuddannede
<p>Udviklingsmuligheder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Globalisering og ny teknologi • Styrket samarbejde over grænsen • Videnproduktion • Udvikling af serviceerhverv • God og fleksibel arbejdskraft 	<p>Trusler</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Hjerneflugt" • Udflytning af arbejdspladser • Nedlæggelse af erhvervsskoler • Ældre arbejdsstyrke • Flaskehalse og rekrutteringsproblemer

LAG Aabenraa har valgt at se svage sider og trusler som udfordringer, som med omvendte fortegn kan ses som udviklingspotentiale for LAG'ens eget arbejde. F.eks. kunne "relativ højere ledighed blandt kvinder og ældre" eller "ældre arbejdsstyrke" berettige en indsats, der specifikt er målrettet mod iværksætterprojekter for denne gruppe.

F. Strategi

F1. Overordnede målsætninger for den lokale aktionsgruppe

Vision

Aabenraa Kommunes landdistrikter skal være mulighedernes landdistrikter. Landdistrikter, som bygger på engagement og sammenhold, og som – også i grænseoverskridende sammenhæng – fremstår som lokalsamfund i udvikling og bevægelse.

Såvel ung som gammel skal have en følelse af, at det at leve på landet giver deres liv ekstra værdi og muligheder. LAG Aabenraa vil skabe rammer, der 1. gør det mere attraktivt at bo og arbejde i landdistrikterne og 2. giver plads til en masse positive oplevelser for børn og unge, som giver dem lyst til at vende tilbage til kommunens landdistrikter efter endt uddannelse.

Indsatsområder og overordnede mål

For at kunne koordinere og målrette LAG Aabenraas indsats, har vi valgt en række målsætninger for vores arbejde. Disse målsætninger er udarbejdet i forhold til vores vision for områdets fremtidige udvikling.

1. LAG Aabenraas mål er at skabe gode muligheder for udvikling og skabelse af nye arbejdspladser i landdistrikterne.
2. LAG Aabenraa vil bakke op om tiltag, der sikrer at kunst/kultur og fritid kan udvikles, så landdistrikterne i Aabenraa kommune vil få et varieret udbud inden for dette område.
3. Vi vil støtte op om naturprojekter, der ikke kan støttes i tilstrækkeligt omfang af andre ordninger, og som er af basal betydning for et lokalområde.
4. Formidling af projekterfaringer skal være en naturlig del af de støttede projekter, så andre vil kunne drage fordel af de støttede projekters erfaringer.
5. Aktionsgruppen kan støtte kompetenceudvikling, hvor det er nødvendigt for at sikre udviklingen i landdistrikterne.
6. LAG'ens indsats skal øge beboernes evne og muligheder for at udvikle samarbejds- og kombinationsprojekter.
7. LAG Aabenraa vil yde vejlednings- og projektudviklingsstøtte, så alle, der har gode ideer, kan søge om støtter fra landdistriktsprogrammet og andre støtteordninger.

Erhverv og iværksætteri
Bosætning/
landsbyfornyelse

Kunst, kultur og fritid

Natur/naturadgang

De første tre af disse overordnede indsatsområder er defineret som temaer.

På tværs af disse områder vil man rette særlig opmærksomhed på projekter inden for yderligere temaer som f.eks. turisme eller kompetenceudvikling.

Disse tematiske hovedområder kombineres med ligeledes tværgående formelle vurderingskriterier som:

- Integreret formidling / åbenhed / synlighed
- Nyhedsværdi
- Bottom-up / samarbejde / kombinationsprojekter
- Gerne flerårige projekter / forprojekter
- Integrerede / helhedsorienterede projekter

Derved fås et vurderingsskema, som kan bruges til prioritering af ansøgernes projekter: jo flere "skæringspunkter" et projekt dækker, desto bedre ligger projektet inden for LAG'ens målsætninger.

F2. Kvantificerede målsætninger

Konkrete Indsatsområder

Indsatsområderne, som er valgt på baggrund af den i afsnit E5 præsenterede SWOT-analyse, skal ses som en samlet indsats for at øge bosætningskvaliteten i Aabenraas landdistrikter. Det er vigtigt at understrege, at indsatsområderne prioriteres lige.

1. Skabelse af nye arbejdspladser

- a. Gode betingelser for iværksættere, der har mulighed for at skabe nye arbejdspladser i lokalsamfundene.
- b. Styrke netværksdannelse blandt mindre erhvervsdrivende både nationalt og hen over grænsen.
- c. Styrke mulighederne for innovation i mindre virksomheder.
- d. Branding af lokale/regionale fødevarer.
- e. Landsbyfornyelse i samarbejde med offentlige myndigheder

2. Styrke kunst/kultur og fritidsliv i landdistrikterne

- a. Integrere kunst og kultur i livet på landet.
- b. Skabe mulighed for forskellighed og kvalitet i fritidstilbuddene i Aabenraas landdistrikter.
- c. Sikre at fritidslivet har gode muligheder for at følge samfundets udvikling.
- d. Støtte op om kunst-/kulturnetværk

3. Forbedre adgangen til og formidlingen af naturen

- a. Støtte op om lokale naturprojekter, hvor oplevelse og adgang er målet.
- b. Synliggøre naturens kvalitet og mangfoldighed i Aabenraa kommune, for derigennem at bakke op om bosætningen i landdistrikterne og tiltrække turister.

Kvantificerede målsætninger 2007 til 2013

1. Skabelse af nye arbejdspladser

- a. Der er skabt 50 nye arbejdspladser i kommunens landdistrikter.
- b. Der er etableret 2 nationale og 1 internationalt netværk for mindre erhvervsdrivende i Aabenraa kommune.
- c. Der er skabt 2 nye innovationshuse.
- d. Der er 7 virksomheder mere, der markedsfører deres fødevarer som lokale eller regionale
- e. Fem landsbyudviklingsprocesser er blevet støttet.

2. Styrke kunst/kultur og fritidsliv i landdistrikterne

- a. Der skabes 6 kunst-/kulturforeninger eller netværk, som arbejder med faciliteter for såvel amatør- som professionelle kunstnere.
- b. Der etableres mindst 4 nye fritidstilbud, der ikke findes i forvejen på landet, hvoraf mindst to er specifikt målrettet mod unge.

3. Forbedre adgangen og formidlingen af naturen

- a. Der vil ved periodens slutning være støttet 6 lokale naturprojekter, der øger tilgængeligheden og de gode naturoplevelser.
- b. Der støttes 5 naturformidlingsprojekter.

F3. Forventede aktiviteter

LAG Aabenraa tilstræber at opnå en stor synlighed i lokalområdet. Man er derfor indstillet på at være opsøgende med henblik på at finde egnede projekter. Det vil fortrinsvis være koordinatorens opgave, at være den udfarende kraft. Dog har bestyrelsesmedlemmerne tilkendegivet, at de ville gøre en indsats for at fortælle i deres netværk om LAG'ens muligheder.

Kompetenceudvikling er som nævnt ovenfor et tværgående tema i den overordnede strategi. LAG Aabenraa er derfor interesseret i at bidrage med, formidle og koordinere relevante uddannelses tilbud, der styrker de lokale aktører med henblik på projektudvikling.

Endvidere forventes, at de fleste projekter, som LAG'en vil godkende, har en form for integreret formidling. LAG-koordinatoren vil sørge for at supplere formidlingsdelen således, at budskabet kommer ud til alle relevante målgrupper. Derved opnås en transparens, der er med til at sikre sammenhæng mellem projekterne, aktiviteterne og den overordnede strategi.

Endelig satser LAG Aabenraa på samarbejde med andre lokale aktionsgrupper, både i Danmark og i udlandet.

G. Yderligere målsætninger, som ikke søges medfinansieret under landdistriktsprogrammet

LAG Aabenraa vil arbejde for at koordinere naturindsatsen. Aktionsgruppen ser et stort potentiale i at kombinere visse typer for miljø- og naturprojekter under landdistriktsprogrammets akse II med LAG Aabenraas indsatsområde vedrørende natur og naturadgang.

Endvidere ønsker LAG Aabenraa fortsat at være høringspartner i kommunale landdistriktssager. Allerede kort tid efter aktionsgruppens stiftelse er LAG Aabenraa blevet inddraget i høringer. Den kommunale tilkendegivelse og positive modtagelse danner basis for at udbygge og fordybe samarbejdsrelationer med de offentlige myndigheder.

Samtidig er LAG Aabenraa åben for nye muligheder, når relaterede programmer og puljer dukker op.

H. Budget og tidsplan

H1. Budget

Det nedenstående budget for LAG Aabenraa er givet med det forbehold, at de økonomiske rammer for landdistriktsprogrammet kun er kendt for 2007 og 2008. I den periode har LAG Aabenraa fået tildelt 1.882.992 kr. pr. år.

Under forudsætning af, at LAG Aabenraa bliver endeligt godkendt senest i februar 2008 og med udnyttet mulighed for at overføre ubrugte midler fra 2007 til 2008 har LAG Aabenraa følgende årsbudget i 2008:

I projektbudgettet tilstræbes en lighedeling af midlerne mellem de tre hovedindsatsområder, dog under hensyntagen til de kvantificerede mål anført i F2.

Administration

Lønomkostninger	
Leje af kontor	31.000
Kontorudstyr, anskaffelser	20.000
Efteruddannelser	10.000
Telefoni og Internet	12.000
Markedsføring og pr	15.000
Bestyrelsesmøder	10.000
Generalforsamling og andre møder	15.000
Rejseudgifter	70.000
Revision	25.000
<u>Administration i alt</u>	<u>600.000</u>

Rammebevilling i alt

3.765.984

De efterfølgende år frem til 2013 vil der nødvendigvis ske en justering af budgettet i forhold til de økonomiske rammer i landdistriktsprogrammet samt evt. andre puljer, som LAG Aabenraa får del i.

H2. Tidsplan

Årligt tilbagevendende begivenheder:

februar: bestyrelsesmøde med behandling af ansøgninger

juni: bestyrelsesmøde med behandling af ansøgninger

oktober: bestyrelsesmøde med behandling af ansøgninger

dec: bestyrelsesmøde med behandling af ansøgninger og godkendelse af årsberetning

Foreløbigt bud på milesten frem til 2013:

primo/medio 2008: informationskampagne

primo 2009: evaluering af indsatsen og justering i forhold til de nye økonomiske rammer

primo 2011: midtvejsevaluering

ultimo 2013: evaluering og rapportering

I. Eventuelle bemærkninger

Ingen bemærkninger.

J. Underskrifter